

NÚ VIL ÓLAVUR IK

- Tá nýggja vatnorkuskipanin varð sett í gongd, vóru bæði umboð fyri verksmiðjuna, umboð fyri SEV og umboð fyri føroyskt el-virki til steðar heima hjá mær. Myllan slapp at koyra í nakrar mánaðir, og hon koyrði perfekt frá fyrsta degi. Men, tá alt ikki var eftir galdandi reglum hjá SEV, sendi SEV fólk at slökkja skipanina sjálvan grækarismessudag, sigur Ólavur Poulsen í Vatnsoyrum

Ólavur Poulsen í Vatnsoyrum hevur í nógv ár havt áhuga fyri vatnorku, og hann eigur eisini fyrirkona VatnOrka, har hann umboðar vatnmyllur, sum ítalska verksmiðjan IREM framleiðir, og hetta umboð hevur hann havt í nøkur ár. Fyrirkonan er kend fyri sínar vatnmyllur gjøgnum meira enn fimmti ár, og verksmiðjan hevur eisini spesialiserað seg í at framleiða og menna smáar vatnmyllur.

Sjálvur sigur Ólavur Poulsen, tað serliga er tøkkin hjá IREM við fleiri dysum, ið spræna vatnið inn á vatnrættliggjandi hjólið sum ger, at mest møgulig orka fæst úr vatninum. Elektroniska stýringin er eisini serstøk, og hon gevur støðugan og javnan spenning og frekvens, sum hann tekur til.

- Vatn telist millum grønastu orkukeldur, men her er áin ein fyrirtreyt, og neyðugt er eisini, at umstøður annars eru til eina slíka skipan. Tað er umráðandi, tá tú fyrirleikar títt egna orkuverk, at tú hevur góða ráðgeving, og hesa ráðgeving meti eg meg fíran fyri at veita, sigur hann.

Áin við húsini

Ólavur Poulsen sigur, at hóast áin alla hansara tíð hevur runnið framvið húsunum, har hann býr í Vatnsoyrum, og hann mangan hevur hugsað um vatnorku, so kom kortini ikki verulig gongd á, fyrr enn ein vinmaður hansara, sum hevði verið í Noregi, hevði tilfar heim við sær at vísa honum.

- Við internetinum gjørdist eisini lættari at samskifta, og eftir seks árum hevði eg mítt egna mikro-orkuverk, sum seinni er útbyggt.

Fyrstu veruligu vitanina og upplæringina fekk hann á Fossingkraft í Noregi, og sum árinu gingu útvegaði hann sær servitan á økinum.

Tað er soleiðis, at flestu vatnmyllur, sum IREM hevur selt, eitt nú til Noregs, eru bundnar í el-netið, men hetta hevur higartil ikki latið seg gera í Føroyum við somu treytir, sum tey hava í londum, vit samanbera okkum við.

- SEV hevur arbeitt við at loyva øðrum at framleiða inn á netið, og tað er ikki fyrr enn nú, at røringur er komin í. SEV hevur eisini havt einkarrætt til flestu áir, men nú kunnu onnur eisini fáa loyvi, tó at enn vantar, at SEV broytir sínar treytir fyri íbinding.

Ólavur Poulsen vísir á, at IREM-vatnmyllurnar saktans kunnu framleiða inn á netið hjá SEV, og fyrirminirir við

vatnorku eru eitt nú, at hetta er ógvuliga støðug orka - antin tað er vindur, stilli, sól ella myrkt, sum hann tekur til.

- Eg haldi, at vatnmylluskipanir eru vælegnaðar í føroyska umhvørvinum - ikki minst, tí hon gevur mestu orkuna vetrarhálvárið, tá mest brúk er fyri orku. Myllan bara gevur og gevur; hon brúkar einki og hevur ongar rakstrarútreiðslur.

Hann vísir á, at vatnmylluni nýtist vanliga bara ein part av ánni, og tí eru náttúru- og umhvørvisárinini ógvuliga avmarkað. Vatnmyllan hevur sera høgt virknaðarstig; hon gagnnýtir orkuna 100 prosent av tí møguliga, og tískil er einki spill.

- Vansarnir kunnu hinvegin vera, at vatninntakið onkuntíð skal reinsast fyri eyr, og neyðugt kann vera at hava eina tiltaksorkuskipan, ið kann vera verandi hitaskipan, sum er í húsunum, um skerpingur ella drúgt og hart frost rakar.

Ein góð kensla

Síðan Ólavur Poulsen fyri fimm árum síðan fekk sítt fyrsta líta vatnorkuverk til hita og heitt vatn, sum var ein vatnmylla á 8 kW, hevur oljubilurin sjáldan verið í túninum.

- Okkara hús brúka lutfalsliga nógv orku. Umframt vatnmylluna, var skipanin eitt hitalikam í ketlinum, sum orkuverkið hitaði, og hesi árinu havi eg í øllum førum spart 90 prosent av oljun, eg annars hevði brúkt. Einar tvær ferðir um summarið stóð vatnmyllan still í 14 dagar hvørja ferð, men í øllum førum tað eina árið stæðgaði hon ongantíð.

Hann sigur, at tað er ein góð kensla at kenna reina og ókeypis hitan, bæði inni í húsunum og í heita vatninum - vitandi um, at orkan, tá íløg er gjørd, hvørki kostar ella dálkar, og ikki minst er tað ein góð kensla at sleppa frá oljurokningini.

- Ein vatnmylla er ikki skjótasta og bíligasta loysnin, um vit hugsa stuttskygt, men hetta er ein íløga fyri lívið, sum eisini økir um virðið av húsunum, heldur Ólavur Poulsen.

SEV kom og slókti

Tað var fyrst í desember mánaði í fjør, at Ólavur Poulsen tendraði nýggju vatnmylluna hjá sær, sum er væl størri enn myllan, hann byrjaði við. Nýggja myllan er á 11 kW,

sum er væl meira, enn hann brúkar sjálvur til hita og el í Vatnsoyrum.

- Við í nýggju skipanin hjá mær er eisini talva, sum ger, at avlopsframleiðslan av orku fer inn á netið hjá SEV. Men við tað, at SEV ikki hevur loyvt, at el-framleiðari fyrst tekur burtur av til egna nýtslu og síðan letur avlopið inn á netið, so slapp myllan at standa íbundin SEV-netið bara í trýggjar mánaðir sum ein roynd.

Ólavur Poulsen vísir á, at tá nýggja skipanin varð sett í gongd, vóru bæði umboð fyri IREM-verksmiðjuna, umboð fyri SEV og umboð fyri føroyskt el-virki til steðar heima hjá honum.

- Myllan slapp at koyra í trýggjar mánaðir, og hon koyrði perfekt frá fyrsta degi. Men, tá alt ikki var eftir galdandi reglum hjá SEV, hendi tað eftir mínum tykki margháttliga, at fólk sjálvan grækarismessudag í ár komu frá SEV og slóktu skipanina.

Hann vísir á, at tað, at hann einki hevur fingið fyri veitingina til SEV í hesum tíðarskeiði, er fyri hann eingin trupulleiki, tí tað, sum hann alla tíðina hevur lagt seg eftir, er at vera grønur og sjálvforsýnaður. Men tað, sum